

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 40.

V Ljubljani, v sredo 18. avgusta 1897.

Letnik II.

„Slovenski List“ izhaja vsako sredo in saboto. — **Naročnina** mu je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Posamične številke se prodajajo po 5 novč. — **Dopisi** pošiljajo naj se uredništvu „Slovenskega Lista“ v Ljubljani. — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** naj se pošiljajo upravištvu „Slovenskega Lista“ v Ljubljani, Resljeva cesta štev. 5. — **Oznanila in poslanice** se računajo po ceni, navadni v Ljubljani.

Südmarkovanje v Kočevju.

S ponosom je moral brati vsak Slovenec poročila, ki so prihajala iz Celja povodom otvora „Narodnega doma“. Kolika je bila navdušenost, koliko zanimanje, kako mnogobrojno romanje navdušenih narodnjakov v Celje, da pokažejo svetu slovensko in slovansko vzajemnost! Prav tako je bil pa vsak lahko na dnu duše razgnevljen, ko je bral o pobalinstvu celjskih Nemcev, bral o plodovih nemške kulture. Ko je napovedala „Südmarka“ zborovanje in veselico v Kočevju za dne 14. in 15. t. m., tedaj smo mislili, da dobimo Slovenci neko ravnovesje, da nam Nemci pokažejo, kako so zjedineni, da jih torej pride v Kočevje, v to nemško oazo, kot listja in trave. Taisto so mislili Kočevjarji. Vse je bilo na nogah. Mesto je kar temnelo frankfurtaric, po gostilnah se je davilo in klalo kar leze in kar gre. Iz Celja se je naročila godba, da poveljuje „slavno slavlje“. Toda kolika prevara!

Prva blamaža bila je godba. Godba — torej nekaj celotnega, bila je sestavljena iz najrazličnejših barv civilne obleke. Niso si upali priti uniformovani. Našim Sokolcem ni upadlo srce, da bi slekli rdeče srajce, spravili čepice s peresi, a ti si niso upali pokazati, vozeč se po slovenski zemlji, kdo da so. Pekla jih je slaba vest: vedeli so dobro, kaj se pravi „zob za zob“. Godba je dospela v saboto. V nedeljo krog devetih se oglasi godba, turnarski boben zatolče — med turnarji so seveda najponosneje korakali oni, katerim bi niti Röntgenovi žarki ne iztaknili trohice nemške krvi — za njimi se uvrstijo gasilci in vsi gredo z vihrajčimi zastavami čakati gostov. Ob oknih so čakale drhtečih src kočevske devke s polnimi posodami ribniške obrti šopkov, cvetja in hrastovega listja. — Tega se je toliko porabilo, da bi hroščem trda predla, ko bi ne bili že davno doživeli. — Vlak

je imel zamudo. Dobro znamenje. Težko pelje. Ura bija deset. Tedaj se premika sprevoz v mesto in „ogromna tolpa gostov“ sredi med sprejemniki. Ogromna tolpa — število 30 (reci: trideset) ne presežajoča. Druga blamaža. Dasi jih je bilo malo, vendar so čvrsto heil-ali in za njimi, pred njimi, krog njih je šla radovedna mladež in preprosti Kočevjarji, ki pa o tem še pojma nimajo. Ko pridejo do cerkve, imel je g. kapelan že govor. Mala cerkev, veliki praznik — nad 5000 župljanov — a cerkev je bila primerna prazna. Ko pa pride vlak do cerkvenih vrat, ki so bile na stečaj odprte, pocedé jo mnogi iz cerkve, mnogi se obrnejo nazaj, od zunaj hrup, da je govornik dvakrat prosil, naj zapro vrata. Ali nihče se ne gane. Zato je bil prisiljen začetkom govora prenehati in oditi z lece. To so krasne razmere in vspehi izredne kulture! Mesto da je županstvo pisalo na župnišče poziv, da okraši hišo tej skoro da protiavstrijski slavnosti na čast z zastavami, na kar je prejelo zasluženi lakonični odgovor, naj bi bilo raje prosilo, da se počaka za četrt ure in naj bi društva prisostovala pri službi božji, kot to napravljajo naša društva. Potem bi tudi mi drugačne pojme dobili o njih.

Po dnevu je bila mirna Bosna. Le popoldne so hiteli zopet na kolodvor, češ, glavni prispevek šele pride. In res jih ni prišlo trideset, kot zjutraj, ampak baje samo trije!! Bralo se je z obrazov, da so poparjeni. Oživili so se šele zvečer, ko je pivo razgrela nemško kri. Tedaj se je pričelo prepevanje Vahte ob Rejnu, napivalo se Bismarku in kovalo se čisto Nemštvo v deveta nebesa. Vsi drugi narodi so od muh. Ob tem bismarkovanju in škiljenju čez mejo je pa moralo biti na povelje glavarstva orožništvo pripravljeno, ono naše avstrijsko orožništvo, ki služi in ščiti v okrilju slavnega avstrijskega orla pravdo in dom. Lepa harmonija!! Po noči se je potem po mestu razgrajalo in heil-alo, kar se je dalo. Krog jedne

ure so izvršili junaški čin, da so pobili dvema odličnima meščanoma okna, ker nista razobesila zastav. Jednemu, udu slavnih Štampflova, ki so tisoče in tisoče žrtvorili za Kočevje, priletel je kamen celo na posteljo, kjer je spal. On ni razobesil zastave iz pijetete, ker mu je nedavno smrt vzela ljubega sorodnika iz hiše. Ali, kaj takim pobalinom do tega! Kaj do olike! Kdor ne trobi z volkovi — on naj se kamenja!

Kot curiosum navedemo še tri dejstva za smeh. Ker se je bilo bati deficita, in ker je godba stala nad 200 gld., morali so plačevati gospicam, ki so kupčevale s šopki, šopek celo do 10 gld.

V Šakovi Vasi so pili slovenski delavci — pili in peli, morda tudi malo pozabavljali. Kar pridehti Kočevjar k orožnikom: „Hitro pomagat. V Šakovi Vasi je 80 Slovencev. Če pridejo sem, bodo vse razbili in potolkli!“ Kolik strah in kako nepotreben! Mari je delavcem, da bi se za take bedarije tolkli in topli!

Po polnoči je filozofiral na trgu vinjen Ribničan neki takole: Pravica in postava je ta, da fijakar išče gospodarja, ne gospodar fijakarja. Krog njega so pa rojili in hrumeli Südmarkarji: „Auf, deutsches Blut!“ Ali ti so smeli rogoviliti, ribniški filozof je pa dobil ostro zapoved od mestnega redarja, da naj se hitro izgubi!

Sedaj so zopet normalni. Zginili so hitro gostje kot slana. Najdalje so preganjali mačka študentje Karnijolci. Ali tudi ti so jo pobrisali ob belem dnevu, ker so se bali, da ne bi odičena kapica s frankfurtarico po noči koga v oči bodla.

Z obrestmi nazaj!

Znižati se morajo obresti — tako naj bi završalo po vseh obrtnih in gospodarskih družtvih! To ne zadostuje v gospodarsko-politiškem oziru, da se dobava posojil po raznih posojilnicah omogočuje, posojilo mora biti tudi ceno, da je v blagor onemu, ki jemlje na posodo. Obrt-

Pri Mariji Snežnici.

Izpod Triglava, 14. avg.

Krasno slavnost smo imeli v četrtek dne 12. avgusta na Triglavu, ko se je blagoslovila pod triglavskim vrhom na Kredarici nova kapela, katero je postavil č. g. župnik Aljaž. Daljni potniki so došli že v sredo ob 10. uri v Mojstrano. Tu so se malo pokrepčali in odšli večinoma peš skozi Kot na Triglav. Nekaj se jih je pa peljalo do konca Kota, do vzhajanja triglavovega, na štirih vozovih. Voz stane 2 gld. 50 kr. Drugi so došli na Kredarico skozi Krmo, ali iz Bohinja čez Velo Polje. Prof. dr. Frischauf s sinom je došel v četrtek zjutraj iz Vrat. Bohinjci so prenočili večinoma v pastirskih nižjih kočah okoli Velega Polja. Dolžani so pa šli večidel še le pred četrtkom po noči od doma in so vendar prišli na Triglav že v četrtek zjutraj; med njimi je bilo nekaj 60—70letnih mož in žen. Kakih 11 turistov je že v sredo večer šlo pogledat na vrh Triglava. Razgled je bil lep, posebno na Dolomite in Ture.

Zvečer se je zbralo v triglavski koči nad 100 popotnikov. Koča ima v pritličju kuhinjo, obednico, spalnico z lepimi posteljami, v prvem nadstropju dve veliki spalnici in na vrhu pod strešnim slemenom še ležišča s slamni-

cam. Preden smo dospeli, bilo je veliko veselja: petje in govori in prižigal se je bengalični ogenj. Zjutraj ob 1/3. je bilo že vse na nogah. Tu smo opazili g. nadinženirja Žužeka, 11 duhovnov in 2 bogoslovca. Šli so mnogi na vrh orjaka. Ko je solnce vshajalo, se je videlo od koč kakor bi mravlje lezle druga za drugo po robu malega in velikega Triglava. Strma je pot pod vrhom, posebno za turista-novince je grozna, a vendar varna, ker so za oporo železni klini in železne vrvi.

G. nadučitelj Jeglič je brzojavil ob 6. uri zjutraj s Triglava na Dovje, 11 kilometrov zračne daljave, z desko to-le: „Dobro jutro! Danes bilo 70 popotnikov na vrhu, razgled lep, veselje veliko“. Da je Aljažev zistem optičnega brzojava lahko umljiv in rabljiv, spričuje dejstvo, da je brzojav na Dovjem sprejela in pravilno zapisala deklica, ki se je prejšnji večer le eno uro v tem vadila. Da bi kdo ne očital sleparije, so tuji gospodje besedilo brzojava sestavili na vrhu Triglava. Na dana znamenja z desko, ki se opazujejo z daljnogledom, je beležila sprejemalka črte in pike, kakor pri navadnem brzojavu, in potem sestavila besede.

Kapela na Kredarici je zidana iz rezanega kamna in portlandskega cementa. Nad pročeljem ima železen, odprt zvonik, v katerem visi 14 ki-

logramov težak zvon. Zvonikov strelovod je zvezan z onim od triglavske koč in drži v vodo pod ledenik 200 m daleč. V altarju je 105 m visoki kip lurske Matere božje. Bohinjski pastirji z Velega Polja so okusno okrasili kapelo s planinkami (Edelweiss) in drugimi gorskimi cveticami. Neki stotnik, ki je bil nekaj dni poprej na vrhu Triglava in je slišal pri kapeli poludne zvoniti, je bil do solz ganjen.

Ob 1/2.10. uri je č. g. dekan Nova k iz Radovljice blagoslovil novo kapelo. Slavnostni govor je imel znani izvrstni turist č. g. kanonik Sušnik iz Ljubljane. Na to so bile v kapeli tri sv. maše. Jako lepo so peli dolški pevci pod vodstvom g. Jegliča. Tudi drugi dan so bile v triglavski kapeli tri sv. maše. Zbrano množico je na vrhu Triglava in na Kredarici ob blagoslovljenju kapele fotografoval gosp. akademik Zarnik. Med blagoslovom in govorom so se videle mnogim romarjem solze v očeh. Vsi so šli v slovesnem obhodu okrog kapele. Kmetje so rekli: Na Triglav ne gremo več, k Materi božji na Kredarico pa še! Na taki višavi (2500 m) se v Evropi nikjer ne bere sv. maša. Kapela je 170 m široka in 320 m dolga. Bohinjci so prosili, da bi se imenovala kapela „pri Mariji Snežnici“, nekateri so pa hoteli, da bi se reklo „pri triglavski Materi božji“. Vsi popotniki so bili

niki, in poljedelci po Slovenskem potrebujejo posojil, da si razširijo obrt, ali da izplačajo dedne dolgove itd. A obrtnik mora delati zaradi silne konkurence za mal zaslužek in poljedelec prodaja svoje žito in druge pridelke zaradi uvažanja iz inozemstva za nizko ceno. Oba pa morata plačevati obresti, ki niso v nikaki primeri s pridobitkom po posojilu, tako da je posojilo, mesto da bi gospodarski ukrepilo, pričetek gospodarskega propada. Uravnati je treba nedostatek, in to potom znižanja obrestne mere, saj je denarja v izobilju na denarnem trgu. S tem pa naj bi pričela pri nas Kranjska hranilnica, ker jej mogočni rezervni zaklad to omogočuje.

Tirolska hranilnica je že zdavnej znižala obrestno mero na $3\frac{1}{10}\%$, Kranjska hranilnica pa zahteva še zmiraj po $4\frac{1}{2}\%$ za posojila na Kranjskem, ima pa vedno okoli tri milijone gotovine naložene za slučaj večjih izplačil pri dunajskih bankah po $2\frac{3}{4}\%$ in pa po 3% , in to že več, kakor četrto stoletja. Tudi pri ljubljanskemu mestu se je držala Kranjska hranilnica obrestne mere $4\frac{1}{2}\%$, tako da je moral župan ljubljanski iskati posojila na Dunaju po $4\frac{1}{4}\%$. Tedaj Kranjska hranilnica pošilja denar na Dunaj po $2\frac{3}{4}\%$ in 3% , Ljubljana pa išče denarja na Dunaju po $4\frac{1}{4}\%$! — Je li to pravilno? Ni li to dokaz, da je obrestna mera za zdaj po 3% dovolj visoka, in da je kranjski denarni zavod obvezan, to mero vsem jednako nastaviti? Poklicani krogi naj bi to razmišljevali ter visoki vladi priporočali, da ukrene, kar je potrebno in občinstvu v korist.

Izvirni dopisi.

Iz Kranjske Gore, 16. avgusta. Včeraj smo imeli pri nas na Vrbanjem vrtu dobro obiskan shod. Predsednikom je bil izbran gosp. župnik Žlogar. Bil je shod potreben, ker je naše ljudstvo politično še malo zrelo. To je dokazovalo tudi premalo zanimanje za sicer živahni govor g. dr. Kreka. Zabava Dolincem bolj ugaja, kot resna politična beseda. Navedemo naj glavne misli iz govora državnega poslanca za vso kranjsko deželo. Nemci in bogataši, je rekel g. dr. Krek, so bili doslej navajeni vladati v Avstriji. K mizi, koder se dele državne dobrote, težko pridejo zraven mali narodi. Ker smo zahtevali pravic tudi mi, so Nemci in bogataši začeli delati hrušč. Državni zbor je bil podoben beznici pijancev. Slovani smo se zjediniili v ta namen, da se doseže ravnopravnost in da se kmečki, obrtni in delavski stan preosnuje in ohrani svoj obstoj, a zadeli smo v sršenovo gnezdo. Ministri nočejo imeti naše večine. Osnovali smo slovansko krščansko-narodno zvezo, a ima hude nasprotnike. Prvi in glavni naš nasprotnik je vlada. Ministerstvo se hoče otresti Slovencev, ker imamo preveč zahtevati in kato-

liške stranke, ker noče biti katoliško. Zahtevali smo, da naj se razmere na Koroškem in Primorskem spremenijo, a ministri so se nam smejali. Ali je prav, da se vlada ne ozira na poslance, ki zastopajo večino ljudstva? Ako nam sedanje ministerstvo ne bode hotelo dati pravice, je boljše, da pobereмо kopita. Vsak Slovenec ima dolžnost, braniti svojo narodnost in potezati se za brate na Koroškem in Štajarskem. Desni breg Drave na Koroškem se je v teku 30. let ponemčil. V Celju so nam vzeli gimnazijo. Sedaj imamo le obljubo od ljudij, katerim jaz nič ne verjamem. Naše brate so pri zadnjih volitvah v Istri zapirali na stotine. Boje se, da bi raja istrska ne strla izesa. Naš glavni nasprotnik je naša osrednja vlada. A naše ljudstvo bode še stalo, ko noben čuk ne bode čuknil o tem ministerstvu. (Pri teh besedah je navzoči g. okr. glavar Kaltenegger dal opozoriti govornika, da naj govori milejše.) Drugi naši sovražniki so nemški liberalci. Vsaka vlada je morala dosedaj služiti nemškemu liberalizmu. Proti pravičnim jezikovnim naredbam na Češkem najbolj kriče liberalci. Tretji sovražniki so bogatini, zlasti krivonosi Židje. Z njih pomočjo hoče vladati pri nas nemški in na Ogerskem mažarski liberalizem. Sovraštvo proti Slovanstvu in proti krščanstvu je vodilo ljudi, ki so ločili našo državo v dve polovici. Od l. 1867. so Mažari našo polovico grdo izkoriščali. Da so mogli to nadaljevati, iznašli so l. 1887. vojsko z Rusi in celo dobri Javorski je zaklical tačas v zbornici: „Zaradi sedanjih pojtičnih razmer naj ostane pri starem“. Tako plačujemo milijone Ogram.

Govoril je dalje g. dr. Krek, o vojski, banki in carini, kar imamo z Ogersko skupno, in kazal koliko škode trpi naša državna polovica. Mažarski Židje vladajo našo žitno trgovino. Delavcem na Mažarskem se godi, kakor onim na Kitajskem, ker niso določene ure za delo. Tudi južna železnica, ki je v enakih rokah, dere svoje uslužbenke. Vsak narod, vsak stan, vsaka dežela naj dobi svojo avtonomijo. To bo strlo mažarsko nadvladje in nemški liberalizem. — Po pohvaljenem govoru je shod soglasno sprejel sledeče resolucije: I. Na javnem shodu v Kranjski Gori dne 15. avgusta 1897 iz „Gorenjske Doline“ zbrani volilci najodločneje obsojamo nedostojno obstrukcijo nemško-nacionalnih in liberalnih poslancev, kateri so zabranili vsako koristno in zlasti za napredek in blagor kmetskega in delavskega stanu prepotrebno delo v državnem zboru. — II. Z veseljem pozdravljamo jezikovno naredbo za Češko in Moravsko, ter pričakujemo od slovanskih državnih poslancev, da podobno, pravično jezikovno naredbo čim prej izposlujejo tudi za slovenske dežele. — III. Odobrujemo načela, ki so združila naše poslance v „slovansko krščansko-narodno zvezo“ v državnem zboru, in želimo, da bi ta načela združila vse Slovence

v javnem delovanju. — IV. Pozdravljamo državnozbornsko večino, katero vodita načeli narodne enakopravnosti in samostojnosti posameznih dežel, s tem pristavkom, da se zagotovi tudi narodna avtonomija zlasti z ozirom na zatirane slovanske narode v Avstriji. — V. Od naših poslancev zahtevamo, naj pri novi nagodbi z Ogersko odstranijo dosedanje krivice, ki se godé naši državni polovici.

Precej nato je bil občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda „Gorenjska dolina.“ Predsedoval je veleč. g. vodja Tomo Zupan, ki je pozdravil zborovalce. Daljši govor o družbi je imel podružnični blagajnik č. g. Jos. Vrankar, ki je pohvalil člane, da vrlo sodelujejo za namen lepe družbe. V načelnistvo so bili izvoljeni prejšnji odborniki, le na mesto gg. Kolšeka in Budineka sta prišla gg. dr. Kogoj in Gašp. Lavtižar. Poverjenikom za Rateče je bil izbran č. g. župnik Jos. Lavtižar in za Jesenice namesto č. g. Matijana g. trgovec Ant. Treven. Blejsko pevsko društvo pod vodstvom izvrstnega pevovodje g. nadučitelja Rusa je potem popevalo tako krasno in mило, da smo bili vsi očarani. Še dolgo bi bili radi poslušali čiste in dobro izvežbane glasove gorenjskih deklet in možakov, ko bi nas ne bila opomnila ura, da prihaja že vlak, ki odpelje mile goste in pevce proti jugu.

Iz Beljaka. (Naše stališče). „Začetek — težek“, pravi slovenski pregovor. To je čutil tudi gotovo „Slov. List“, ko je lansko jesen zagledal beli dan. Ko je pa razvil svoj resni, slovenski program ter se tudi držal istega, priskočilo je mlademu listu kaj hitro prijateljev in podpornikov, da je že zrasel in začel izhajati po dvakrat na teden.

Slovenski trpini na meji pozdravljamo iz srca ta napredek ter izražamo le željo, naj bi se list skoraj razširil v dnevnik. Slednje se more zgoditi, če ostane list zvest svojemu programu in bo delal v pravem slovenskem duhu. Mi pokrajinski Slovenci čutimo najbolj nesrečno neslogo bratsko na Kranjskem. Veselimo se iz srca vsakega pojava jedinstva in sloge, pa žalujemo, če se je razvnel spet ogenj prepira, ki žre na našem narodnem telesu. V prepiru se na nas premalo gleda, se nas prezira in se misli: kaj nam mar koroški Slovenci in njih lepa, divna zemlja, da imamo le doma dosti gradiva za kavsanje! — Kako se pa zanima zdaj pri nas na Koroškem vse, kar nemškega in nemškutarskega leze in gre, za svoje „tlačene brate“ na Češkem. Dà, vse Nemštvo in vsa Nemškutarija se dviguje in agitira, da naj občine ustavijo delo v prenešenem delokrogu. In to ne brez uspeha. Prva občina bila je beljaška, katero vodita slovenski renegata notar Čebul in odvetnik Klemenčič. Za to je prišla na vrsto sosedna nemška občina Šmartin in k tema se mislijo pridružiti vse občine v slovenskem beljaškem okraju, ka-

hvaležni č. g. Aljažu, da je izvedel zopet tako izvrstno misel: v največji višavi častimo Slovence Kraljico nebes želeč, da bi nam enkrat pomagala, splezati še višje gori nad gore!

Brzjavne pozdrave so poslali turistom: 1.) Slov. planinsko društvo; 2.) njegov predsednik g. Orožen; 3.) Planinski piparji; 4.) č. g. župnik Grašič iz Berama v Istri; 5.) Erzgebirgsverein Homotov; 6.) g. Knafelc iz Beljaka; 7.) g. prof. dr. Frischauf; 8.) g. Gassner iz Tržiča in drugi.

Ob blagoslovljenju kapelice:

Triglavska Marija na Kredarici.

12. vel. srpana 1897.

Nazval Te, angelska kraljica,
Duhà preroškega razvnet
Predavni videc: „Jerihonski cvet“.
In pel o Tebi, rajska je devica.
A danes, dasi videc nisem slaven,
Sedanji ne, ne prorok daven,
Nazivljem Te, nebeška dika,
Dežele kranjske cvet: Planika!
Kot ta planika snegobela
Na skalah divjih se razcveta,
Blesti v krasoti k sebi nas vabeč, —

Tako srca Tvoj plamen nas goreč,
In duše Tvoje svete nas vrlino
Izvábile so iz doline,
Pomolit Tebi se in Te častit,
Posnemat Tvojih čednostij odsvit.

Kot v gori beli cvet sameva,
Tako si Ti, nebeška deva,
V samoti čula in molila
V samoti Sina odgojila,
Oj Sina, ki za nas prelil je kri,
Pokazal On, sam Bog, kako naj se trpi,
Trpi za brate se, za vse ljudi.
O, da Marija, kakor Tvoja,
Bilà otrok slovenskih bi odgoja,
Da bi iz naroda procvetele
Mladenke kot planinke čiste, bele.
Da deček vsak bi bil junak,
Za dom krepak bi bil možak! —

A ni planina dom miru,
Planina dom je strele in gromu.
Srdit tu v gorah je vladar,
Nebrzdán, razdivjan vihar!
Čim bolj pa blisk plamteč gori,
Čim bolj vihar preteč besni,
Bolj sveti bela se planika,
Planin osojnih dična dika.

Tako je Jéseja mladika,
Čim bolj na svetu je trpela,
Tem lepše klila in dehtela.
Oh, daj nebes mogočna nam Gospá,
Oh, daj poguma in srca,
Da nikdar narod naš ne zdvoji
V najgorjem in najhujem boji,
Da bolj ko smo preganjani,
Tem bolj smo neomajani,
Da kakor skala mi ostanemo,
Viharju nikdar se ne gánemo,
Da vero, narod z njo ohranimo
Propada ga obranimo!

Drhteč pa slednjič Te še prosim,
— To prošnjo dolgo v srcu nosim, —
Da iznad gore Ti razliješ
Povsod, kjer rod slovenski žiješ,
V vsa blaga srca jedne misli,
In del za narod svetih iste čisli,
Po Tebi naj zasijejo nam z gore
Prameni zlati bratske zore:
Marija, Tvoja tiha naj ljubezen
Slovence splete vse v obroč železen,
V obroč poštenih vernih nas možakov,
Za dom trpečih narodnjakov!

Fr. S. Finžgar.

terih zastopi so v nemškutarskih rokah. Pri naših tužnih razmerah, in ker se ljudstvo za to dobro preparira, je vse to mogoče in verjetno. Ne hujska se pri tem delu ravno zoper naše brate Čehe, marveč zoper nas Slovence, ki hočemo baje cel „nemški“ Beljak in celo nemško Koroško posloveniti. Stranka teh hujskačev raste in njih reč napreduje. Naši Nemci in njih pristaši — slovenski odpadniki so si že svojega dela in svoje zmage sigurni. Nekoč se je tak nemšk kolovodja napram nekemu slovenskemu rodoljubu izrazil: „Beljaška okolica in slovenska kanalska dolina sta naši. Ziljska, Rožna dolina in okolica celovška pa kmalu postanejo naše. Le Podjunsko dolino prepuščamo še zdaj Vam, ali pozneje bolj se bomo pa tudi zanjo potegnili.“ Če bomo spali in si ne bomo sami pomagali, vtegne se to zgoditi. Od kod pa naš propad in takošen pogum nasprotnikov? Vzrok je, da smo sami sebi prepuščeni in gmotno sami na se navezani. Vsakemu Nemškutarju pri nas in vsakemu Nemcu, ki se želi med Slovenci nastaniti, se pomaga izdatno; ali Slovenec s svojim poštenim srcem in s svojo odkritosrčnostjo mora se udati, ker mu ni podpore. Vkljub temu hoče Slovenec v tužnem Korotanu kot tak živeti, on hoče pokazati, da v njega žilah še teče slovenska kri, da mu je materni jezik poleg sv. vere najdragocenejša svetinja — svitli biser, ki ga mu je braniti in ohraniti! Zatorej budi še za naprej, naš predragi „Slov. List!“ Delaj za edinost in slogu med brati! Stopaj ponosno pred slovenski svet, in vzbujaj in hrabri nas! — ec.

Politiški pregled.

Vergani lastnik lista „Deutsches Volksblatt“ deželni in državni poslanec, je propadel s tožbo proti Schönerer-jancem, ki so mu očitali sleparstvo. Odložil je vsled tega vsa častna mesta, obdržal je pa „D. Volksblatt“. Pravda ga stane okoli 15.000 gld. V očeh dr. Luegerja in dunajskih krščanskih socializmov Vergani ni izgubil časti, ker bi bil po njih mnenju moral dobiti pravdo.

V **hrvatskem saboru** je bila na dnevnem redu verifikacija volitev. Poslanci zedinjene opozicije so navajali največje nepostavnosti, ki so se godile ob volitvah, zlasti so natanko opisali mesarsko klanje v Bošnjacih. Vender je vladna večina glasovala proti predlogu, da naj posebna komisija preišče grozodejstva. Dr. Starčević je rekel, da Hrvatom družega ne ostaja, kakor zaupati v Boga!

Princ Henrik Orleanski se je dne 15. avg. dvobojeval z Viktorjem grofom Turinskim. Petkrat sta se naskočila s sabljami. Princ Henrik je dobil dve nevarni rani, in grof Turinski je bil le malo ranjen. Italijani so zdaj potolaženi in pred vsem svetom oprani! General Albertone, ki je tudi pozval princa na dvoboj, je odstopil od svoje tirjatve.

Predsednik francoske republike Faure je danes nastopil potovanje v Rusijo. Dne 23. avgusta pride v Kronstadt, kamor bode prišel na proti car Nikolaj z vsemi velikimi vojvodi, drugi dan se popelje na ladji v Petrograd in 25. avgusta bode ogled vojske v Krasnem Selu, zvečer diner na čast francoskim častnikom, ki spremljajo predsednika na ladjah. Slavnosti bodo končane dne 26. avgusta.

Sultan je čestital bolgarskemu knezu Ferdinandu k desetletnici vladanja, poudarjal dobre razmere med obema in dovolil svojim zastopnikom v Sredu, da so razsvetlili poslopja.

Angiolitto je baje pravo ime onega Italijana, ki je umoril španjskega ministerskega predsednika. Obsodili so ga na smrt.

Domače novice.

Osebnosti. G. Josip Dralka, svetnik pri kranjski deželni vladi, je na lastno prošnjo vpokojen in je dobil naslov dvornega svetnika. — Višji štabni zdravnik g. dr. Fran Stanek v Ljubljani je stopil v pokoj in dobil tem povodom Fran Josipov red. — Zlat zaslužni križec s krono je dobil g. Anton Muha, goriški dež. poslanec in župan v Lokvi. — G. Janko Glo-

bočnik, notar v Vel. Laščah, je premeščen v Metliko. — V Borovnici je umrl dne 12. t. m. g. Lovro Verbič, star 89 let. Ustanovil je občinsko bolnišnico.

Sloga na Kranjskem je gotova, ker jo je pospešil „Slov. Narod“. Včeraj je z jednim mahljajem razdril nemško-slovensko zvezo, pišoč: „Kdor hoče v nas zastopati težnje in smotre „Südmarke“, kdor hoče v nas voditi boj zoper Slovenstvo, s tistim ni nobenega paktiranja, tisti je sovražnik našega naroda in proti tistemu se bomo bojevali z vso odločnostjo!“ — Schaffer in Schwegelj tudi podpirata težnje „Südmarke“, zato menda dr. Tavčar odslej ž njima ne bo več paktiral.

„Südmärkischer Sängerbund“ je dobil od vlade dovoljenje, da se priklopi „Sängerbundu“ v blaženem „Reichu“. To je res prav po avstrijsko. Zveza hrvatskih in slovenskih sokolskih društev se baje ni smela osnovati, ker prebivajo Hrvatje pod ogersko krono, dasi pod istim vladarjem — našim Nemcem pa se vladno dovoljuje pobratimija s Prusi!

Dijaški sestanek v Novem Mestu name-ravajo prirediti tekom počitnic slovenski dijaki. Sestanku se bode predložilo poročilo o sestanku slovenskih dijakov v Celju z dne 7. avgusta, ter se bode na njem nadrobneje razpravljalo o nameravanem vseslovenskem dijaškem shodu.

Celjski nemški turnerji so se, kakor smo naznanili, peljali v nedeljo skozi Ljubljano v Kočevje, kjer so upili „Heil und Sieg dem bedrohten Lande“. Skozi Ljubljano so se peljali v civilni obleki. V nedeljo zjutraj in zvečer pričakovalo jih je na kolodvoru precej občinstva, ki bi bilo rado poznalo metalce gnilih jaje. Na kolodvoru je pa kar mrgolelo policajev, ki so Slovincem prepovedali pozdrave z „živijo“. Na mestu je bil tudi vladni komisar g. Wratschko. Tako so Celjani doma in na tujem pod skrbnim varstvom, kadar gredo na izzivanje.

„Karnijolci“ zopet strašijo po Ljubljani s frankfurtarskimi trakovi. Med njimi so tudi sinovi slovenskih starišev. V izzivanju je posebnost mojster sin klobučarja Poka na Starem trgu. Oče Pok baje ne zna še dobro nemški, ker Dolenjcem prodaja klobuke po dolenjsko. Ko bi jih prodajal mladi Pock, bi Dolenjce napokal po švabsko.

V **Radečah pri Zid. mostu** bode v nedeljo dne 22. t. m. ljudski shod. Napovedanih je za govornike nič manj, kakor šest poslancev, namreč gg.: Dr. I. Šušteršič, Fr. Povše, dr. I. Krek, dr. Fr. Papež, Fr. Košak in dr. Ign. Žitnik.

Shod na Brezjah. V nedeljo dne 22. t. m. priredijo krščansko-socialni delavci iz Idrije in Ljubljane izlet in romanje na Brezje. Ondi bode dopoludne služba božja, popoldne po litanijah ob 1/2 3. uri bode ljudski shod, katerega priredi slov. katol. delavsko društvo iz Ljubljane. K temu izrednemu izletu vabijo vse somišljenike in prijatelje — krščansko-socialni delavci.

Tako je prav! Poroča se nam iz Celja: Narodnega ključarja g. Rebeka v Celju so napadli celjski nemški trgovski pomočniki, med katerimi sta se posebno odlikovala gg. Slawinagg (morda bolje Slavinak?) in Kücher, oba pri Danielu Rakuschu. G. Rebek ju je sodno na odgovor pozval in bila sta obsojena vsak na 10 gld. globe oziroma 48 ur zapora. Slovenski obrtniki, zapomnite si prodajalnico g. Rakuscha v Celju, morda se vam kaj enakega pripeti v prodajalnici, kakor g. Rebeku na ulici! Nehoté nam sili v pero vprašanje: bi li ne bilo pametno, jako koristno, ko bi se osnovala v Celju akcijska družba, ki bi začela trgovino z železom v „Narodnem domu“? Zakaj morajo naši obrtniki znositi ves denar k tujcu? Neki mlad gospodek, ki nas spominja s svojo dolgotrpnostjo na „viteza klaverne postave“ — piše se Nemeček — se je posebno odlikoval pri slavnosti med vročerkvnimi razgrajči. Kot pomožnega uradnika okrajnega glavarstva ga je g. okrajni glavar opominjal, da naj se odstrani iz vrst pobalinskih razgrajčev. Ker se mu je odločno zoperstavil, mu je dal g. okrajni glavar zaslužni „laufpos“. Takega bi še mnogo drugih zaslužilo. — Kakor se sliši, je oče c. kr. pošnega uradnika Walterja, kateri ni imel boljšega dela, kakor šipe pri „Narodnem domu“ pobijati, že plačal cenjeno škodo. Sinko mu pa sedi v

garnizijskem zaporu. — Tako doseže vsakega roka maščevanja!

Socijalni demokratje so imeli v nedeljo v Celju delavsko veselico in shod. Od obljubljenih 2000 gostov je bila pri veselici komaj četrtina. Mokračji so strašno divjali, ko je govoril kapelan s Teharjev č. g. Kržišnik proti Kristanu. Mednarodnost se je kazala sosebno na samonemškem napisu „Tanzboden“ in na grozno velikih nemških in prav malih slovenskih napisih. Kakor se vidi, se socijalni demokratje Pernerstorferjevega gesla: „Vor Allem seid ihr Deutsche, dann erst Socialdemokraten!“ zvesto drže.

Goriške novice. Govori se, da je zagotovljeno imenovanje mestnega kateheta Tomsiga na mesto pok. monsignora Mercine za kano-nika dekana. Tomsig je odločen Italijan. — Za občini Rihenberg in Brje se ustanavlja vzajemno podporno in zavarovalno društvo za slučaj ponesrečenja goveje živine. Hvalevredno! — Izvenkranjski Slovenci tudi glede na narodno-gospodarsko delo daleč prekašajo zaspane Kranjce.

Društva.

„Radogoj-a“ občni zbor je bil zadnjo saboto v „Narodnem domu“ v Ljubljani. Vdeležba je bila zopet pičila. Od članov dobiva društvo malo podpore, kar je baje vzrok kranjski prepri. Izvolil se je stari odbor.

Občni zbor akad. fer. društva „Sava“ dne 14. t. m. je bil nesklepčen. „Sava“ se bode torej posušila, če se nemudoma ne reorganizuje.

„Ljudska posojilnica, reg. zadruga z neomejeno zavezo“, v Ljubljani, Gradišče št. 1 Stanje dne 31. julija 1897. (14 mesečni obstanek.) Posojila 409.896 gld. 49 kr. Naloženo pri hranilnicah, bankah, poštni hranilnici in gotovine 116.991 gld. 33 kr. Udov 342 z vplačanimi deleži 2.584 gld. Hranilnih vlog 511.518 gld. 67 kr. Raiffeisnovim posojilnicam posodila 165.746 gld. 28 kr. Prometa v 7 mesecih, od 1. januarja do 31. julija 1897: 1.896.601 gld. 67 kr. Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 % obresti in sme vsakdo vložiti.

Slovanski svet.

Slavjanski v Zagrebu. Začetkom septembra pride v Zagreb Dimitrij Agrenjev Slavjanski s svojo glasovito družbo pevcev in pevk ter bode priredil nekoliko koncertov.

Bratje Hrvatje so se začeli zanimati za prekrasne gorenjske planine. Te dni je bil v Vratih in pri Peričniku zagrebški vseučiliški profesor plem. Marković s svojo soprogo. Zložil je jeden sonet o slapu Peričniku, katerega je zapisal pri Šmercu, in dva soneta o Triglavu, katera je zapisal v knjigi v Vratih. Potem je šel na Bled in v Bohinj.

Posnemanja vredno. Glede obnove občinskega zastopstva v Spletu vlada med vsemi hrvatskimi strankami najlepše sporazumljenje. Tudi v Ljubljani se bode moralo pri prihodnjih občinskih volitvah pokazati tako sporazumljenje. Sramota bi bila za belo slovensko Ljubljano, ko bi se pri naši neslogi Nemci s svojimi kandidati zopet upali na dan.

Črnogorski knez želi kupiti v Dubrovniku krasno vilo nekega dubrovniškega vlastelina, kjer bode knežja obitelj bivala po zimi. Vrše se pogajanja za nakup vile.

V **ruskem jeziku** bode odzdravil, kakor poroča „Petersbuški Listok“, Faure, predsednik francoske republike, v Kronštatu na pozdrav carjev. Tudi nemški cesar je zadnjič končal svojo zdravico na carja v ruščini.

Nekaj iz „barbarske“ Rusije. V Rusiji je mnogo vasij, ki so baje tako ubožne, da si ne morejo same vzdrževati potrebnih elementarnih šol. Temu nedostatku je odpomogel blagi sin pokojnega carja Aleksandra III., car Nikolaj II., ki je izdal ukaz, da se naj vsaki vaški občini na njeno zahtevo, ne prošnjo, postavi ljudska šola. — Car Nikolaj II. hoče dokazati s svojim jasnim vladanjem, kar je rekel takoj ob svojem zasedanju prestola, namreč: „Moj ded je bil car-osvoboditelj, moj oče — car miru, jaz pa hočem biti car prosvete!“ — Ali ni barbarsko to?!

FRANC ČUDEN,

urar,

Mestni trg. LJUBLJANA. Mestni trg.

Letošnja slaba kupčija primora me, ker mi je ostalo veliko blaga, prodajati po najnižji ceni in deloma pod svojo ceno, da razprodam nekaj svoje velike zaloge. Priporočam torej vsakemu svojo bogato zalogo zlatih, srebrnih in stenskih ur, verižic vsakovrstne zlatnine in srebrnine ter vabim slehernega, naj si blagovoli pri nakupovanju ogledati mojo zalogo. Zagotavljam najsolidnejšo postrežbo po kolikor mogoče nizkih cenah.

Spoštovanjem

FRANC ČUDEN.

V Ljubljani na Starem trgu 21 v Rudeževi hiši pri

Jakobu Zalazniku

dobiva se vedno svež in ukusen kruh, fino namizno in sladščiarsko pecivo po nizki ceni. Dobijo se vsak dan raznovrstni štruklji, domača potvica tudi v kosih in kruh na vago.

Priporoča se za naročila ob primicijah, svatovščinah, imendnih in raznih slovesnostih.

Josip Leuz,

trgovec

v Ljubljani, Resljeva cesta

kupi ter plačuje po možno najvišji ceni, kakor

ribniški, angleški in onejida - krompir, želod, hrastove ježice, bukov žir, vsakovrstne rastline (korenine in perje) v vsaki množini.

Plaćuje takoj!

VIZITNICE

priporoča

J. Blasnikova tiskarna.**Andr. Druškovič,**

trgovec z železnino

v Ljubljani, Mestni trg št. 9/10.

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnega v železarijo spadajočega blaga.

Štedilnike, lonce, pozlačene nagrobne križe, drevesa za oranje, vodne žage in pile, kovanja za okna in vrata, vsakovrstno orodje za mizarje, tesarje, ključavničarje in kovače, cement, traverze in še veliko drugih za rabo v hiši ali pri obrtu potrebnih stvari.

Poštena postrežba.

Novo otvorjeno! **Sredi mesta.** Novo otvorjeno!

Zvezda.

Restavrant Fantini

Gradišče štev. 2.

Nova z velikim konfortom urejena restavracija.

Toči izborno

Reiningshausenovo in budjejevisko pivo. Najboljša vina. Izvrstna kuhinja.

Uzorna postrežba. Meščanske cene.

Čez ulico prednostne cene.

K obilnemu obisku vabi

najuljudneje

L. Fantini.**Trgovsko poročilo „Zlatoroga.“**

Kava. Plodovitost južno- in severoameriških dežel v pretečenem letu je povzročila velikansko nakopičenje tega pridelka in vsled tega takšen padec cene, da so se svetovne trgovine tega blaga, vsled prejšnjih velikih zalog, v svojem temelju zmajale. Eden se joče, drugi smeje — poslednje lahko stori konsumno občinstvo — naravno! Midva sva imela skrb ta položaj, v korist najinih kupovalcev porabiti. Nakupila sva v večji meri kavo tako ugodno, da zamoreva sedaj častitim naročnikom prodajati navadne, zdrave vrste od gld. 1.15 kilo naprej, fine vrste kakor Salvador, Laguayra, Guatemala od gld. 1.40 — 1.60, najfinije velearomatične pridelke kakor Portorico, Neilgherry, Ceylon, Mokka, Ceylon biserni od gld. 1.75 — 1.92 kilo.

Mnoge in skrbne poskušnje dovedle so naju do vspeha, da sva iz poslednjih najboljših vrst določila mešanico, ki presega vse zahteve, koje more naš razvijen ukus staviti do kakovosti, arome in barve delikatne kave, bodisi črne, bodisi mlečne in boče postati ponos vsake gospodinje, katera nama bode dala čast svoje potreščine za hišo iz najine zaloge jemati. Jeden sam poskus zadostuje!

Čaj. Poglejvitejše tukaj vdomačene vrste čaja so: Souchong, Pekko, Ningchow i. dr. v katerih imava jako lep, zajamčeno pristen sortiment. V kratkem nama dojde potom rusko-sibirskega trakta poslatev najizbornejšega karavanskega čaja in carske melanje, na kar bodeva c svojem času posebej opozarjala.

Riž, olje, sladkor, južno sadje, dišave, kakao, čokolada, cikorijske. V teh predmetih sva svoje posebno zanimanje posvetila dobavi zdravega, ukusnega in finega blaga in zamoreva najstrožjim zahtevam vstreči.

Sir je dober užitek in zdrav, posebno po leti, ako je zrel in svež. Imava na zalogi fin Parmezan, kojega rabijo gospodinje pri vsaki rižovi jedi. Grojec, Polementalec in Ementalec za go-spode, gostilničarje in zasebnike, Eidamski, Gorgonzola in Romatour za slastne zahteve, Imperial in Liptavski izvrstne kakovosti, katera poslednja priporočava posebno kot popolnoma sveža, kar je malokje dobiti.

V Ljubljani, dne 14. avgusta 1897.

Rum Jamaica, very old, directly imported.

Konjak. Pijača, katera vsled svojih odličnih oživljajočih in zdravilnih lastnostij zmiraj večji konsum in popularnost pridobiva. Važno je pa to, da se mesto pristnega naravnega konjaka ne dobi ponarejeno in pokvarjeno, za poznavalca ničvredno blago iz gotovih ne cislajtanskih virov. Zatorej prodajava samo pristni, francoski konjak renomirane marke, 15letni in 5letni in poleg tega prav izvrstni domači konjak, večkrat destilovan iz najboljšega domačega vina pod lastnim nadzorstvom, za kojega dobri vspeh pri vseh težavah notranjega in vnanjega človeka jamčiva. Probatum est!

Vina. Otvorila sva tudi prodajo finih desertnih vin, imajoča izvrstne zanesljive vire raznih dežel. Hoteča ohraniti si tudi v tej stroki svojo dobro vest, kar se da doseči le ravnim potom, in pridobiti splošno zaupanje, odločila sva se načelno, dobivati svoja vina samo naravnost od samogradnikov in v tem imenu priporočujeva svojo zalogo: Tokajca, Hegyaljai, Bordeaux (Lafitte, Medoc, St. Julien), Vöslavca Goldecka (last. Rob. Schlumberger), Donauperle (last. Leibenfrost), Carmenet (last. Hardegger), Malaga (last. Pries konsul), Vilanjsko (last. C. Fürsta sinovi), Ljutomersko: Jeruzalemec in Strmec (last. Fr. Seršen), Zarovinec (last. Matija Kavčič) itd. itd.

Šampanjec. „Ni vse zlato, kar se sveti“, velja posebno tukaj in samo s temeljito poskušnjo se resnica razkrije. To nama je bilo navodilo, po katerem sva se izmed neštevilnih dobrih in slabih pridelkov odločila za najin izvrstni vinski sekt, ki tekmuje z najzlahtnejšo francosko kapljo in katerega slavnemu občinstvu za gotove prilike prav toplo priporočava.

Slivovko imava iz domače štajarske žgalnice in sicer v izborni 15letni, 5letni in 2letni kvaliteti.

Glede delikates vabiva na blagohotni ogled najine zaloge ter jamčiva pri teh predmetih za izvrstno kakovost in solidno ceno.

Z odličnim spoštovanjem

Kavčič & Lilleg,

„pri Zlatorogu“! — Prešernove ulice.

Poštna naročila se izvršujejo točno s povzetjem.